

No : 2022-83

Tarih : 01 Kasım 2022

Konu : Ekim 2022 İkinci Yarı Mali / Vergisel Gelişmeler

Değerli okuyucularımız, Ekim ayı ikinci yarı bülteni ile karşınızdayız. Bu bültenimizde; Katma Değer Vergisi Genel Uygulama Tebliğinde yapılan önemli değişiklikleri, yabancı paraların dönüşümündeki vergi istisnasının kapsamıyla ilişkili 6297 sayılı Cumhurbaşkanı Kararını, İstanbul Finans Merkezi Kanunu ile diğer bazı kanunlarda önemli düzenlemeler içeren Kanun Teklifini, TBMM Genel Kurul'da görüşülen vergisel düzenlemeler de içeren Torba Kanun'u, Meclis açılınca tekrar gündeme gelen ve Cumhurbaşkanı'nın ek teşvikler verebildiği Endüstri Bölgeleri Kanunu'ndaki değişiklikleri ve diğer önemli konuları sizler için özetledik.

Her zaman olduğu gibi vergi ile başlıyoruz.

VERGİ

Katma Değer Vergisi Uygulama Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (**Seri No: 43**) yayımlanmıştır.

- Tebliğ ile; demir- çelik ürünlerin tesliminde tevkifat oranının değişmiş, %1 KDV oranına tabi gıda teslimlerinde yıl içerisinde nakden KDV iade imkânı gelmiş, süresinden sonra sorumlu sıfatıyla beyan edilen KDV'nin indirimine ödeme şartı gelmiştir. Diğer tüm değişikliklere ve güncel KDV tevkifat oranlarına ulaşmak için [yazımızı](#) okuyabilirsiniz.

Kur korumalı mevduatta kurumlar vergisi istisnası 30 Eylül tarihli yabancı paraları da kapsayacaktır.

- 6297 sayılı Cumhurbaşkanı kararıyla, daha önce Cumhurbaşkanı'na **30/06/2022 veya 30/09/2022 tarihli bilançolarda bulunan yabancı paraların dönüşümünde istisnanın uygulanabilmesi** konusunda verilen yetki kullanılmıştır.
- Bu kararla, **30/09/2022** tarihli bilançolarda yer alan yabancı paraların, 2022 yılı sonuna kadar Türk lirasına dönüştürülmesi ve dönüşümle elde edilen Türk lirası varlığın en az üç ay vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirilmesi durumunda, bu hesapların dönem sonu değerlemesinden kaynaklananlar da dahil olmak üzere vade sonunda elde edilen faiz ve kâr payları ile diğer kazançların kurumlar vergisinden müstesna tutulması sağlanmıştır.
- 27 Ekim 2022 tarih ve 31996 sayılı Resmî Gazete ile yayınlanan Cumhurbaşkanı Kararı'na ulaşmak için [tıklayınız](#).

“Vergi Usul Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” 20 Ekim 2022 tarihinde TBMM'ye sunulmuştur. İlgili Kanun teklifi 24 Ekim 2022 tarihinde Plan ve Bütçe Komisyonu'ndan geçmiştir.

Teklif ile;

- Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nda tanımlı bulunan motorlu araç ticareti yapan mükelleflerin faaliyetlerini yerine getirirken neden olabilecekleri vergisel kayıpları karşılamak amacıyla teminat yükümlülüğü getirilmesi,
- İstanbul Finans Merkezinde faaliyette bulunan katılımcıların transit ticaret faaliyetlerinden elde ettiği kazançların **%50'sinin** kurum kazancından indirilmesi,
- Fiyat İstikrarı Komitesinin kuruluş ve görevlerine ilişkin yasal çerçevenin oluşturulması,
- Kamulaştırmaz el atma nedenine dayalı hukuksal süreçlere ilişkin düzenlemeler yapılması amaçlanmıştır.
- Konuya ilişkin olarak Yasa Teklifini, genel gerekçe ve madde gerekçeleriyle komisyon görüşmelerini dikkate alarak hazırlamış olduğumuz bültene ulaşmak için [tıklayınız](#).

Cumhurbaşkanı tarafından 28 Eylül'de açıklanan vergi düzenlemelerini de içeren [Torba Kanun](#), Plan ve Bütçe Komisyonundan geçmiş ve Genel Kurul'da görüşülmeye başlanmıştır.

- Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan 2 günlük görüşme maratonunda 1 madde ilave edilmesiyle 49 madde olarak kabul edilen Kanun Teklifinde genel olarak redaksiyon yapılmış, bazı maddelerde ise esaslı değişikliklere gidilmiştir.
- Yapılan değişikliklerin bazıları şunlardır;
  - *Melek Yatırımcılara Yönelik Vergi Düzenlemesi*: Teklifin çerçeve 3'üncü maddesi; atıf yapılan ilgili mevzuat ve kurum isimlerinin güncellenmesini teminen değiştirilerek kabul edilmiştir.
  - *Son Sınıf Tıp ve Dış Hekimliği Öğrencilerine Ödenecek Ücret*: Teklifin çerçeve 9 uncu maddesi; Vakıf üniversiteleri tıp ve dış hekimliği fakültelerinin son sınıfında okuyan öğrencilere, 4.702 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık ücret ödenmesine ve bu ödemenin vakıf üniversitelerinin mütevelli heyetleri tarafından arttırılabilmesine ilişkin düzenlemenin eklenmesi suretiyle, değiştirilerek kabul edilmiştir.
  - *Haksız Yararlanılan Nakdi Ücret Desteği*: Teklifin çerçeve 14'üncü maddesi; Covid-19 sebebiyle nakdi ücret desteğinden yararlanan işçinin başvuruda bulunduğu işveren tarafından fiilen çalıştırıldığı tespit edildiğinde işverene uygulanan idari para cezalarının da terkin kapsamına alınmasını teminen değiştirilerek kabul edilmiştir.
- Konuya ilişkin olarak Yasa Teklifini, genel gerekçe ve madde gerekçeleriyle komisyon görüşmelerini dikkate alarak hazırlamış olduğumuz detaylı bültene ulaşmak için [tıklayınız](#).

TESVİK & AR-GE

Endüstri Bölgeleri Kanunu'nda önemli değişiklikler yapılmıştır.

- [Kanun](#) 27 Ekim 2022 tarihli Resmî Gazetede yayımlanarak yayımı tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş oldu. Kanunla yapılan düzenlemelerden bazı satır başları;

- Endüstri bölgeleri içerisinde yer alacak yatırımcılar Bakanlık tarafından onaylanan ruhsat, onay ve izinlere ilişkin harçlardan muaftır.
  - 3194 sayılı Kanunun mekânsal standartlar ve değer artış payına ilişkin hükümleri endüstri bölgelerinde uygulanmaz.
  - Endüstri bölgesinin ihtiyacına göre eğitim, Ar-Ge, laboratuvar, enerji, lojistik, sağlık, güvenlik, kreş, park ve benzeri idari, ticari ve teknik hizmetlerin yer alacağı alanlar bırakılır.
  - Endüstri bölgelerinde yer alan yatırımlara ilişkin olarak Cumhurbaşkanınca ek teşvikler belirlenebilir.
- Ülkemizde hali hazırda sayısı 29'a ulaşan ve Cumhurbaşkanı tarafından ek teşvikler verilmesi mümkün olan bu bölgelere sağlanan avantajları ve yapılan düzenlemeleri ele aldığımız yazımıza [linkten](#) ulaşabilirsiniz.

Halk Bankası tarafından **esnaf ve sanatkara verilen kredilerde** düzenlemeler yapılmıştır.

- Genç girişimciler için %100 faiz indirimli kredi uygulamasında yaş sınırı 30'dan 35'e yükseltilmiş, 100binTL olan limit 300bin TL'ye çıkarılmış ve iki defa yerine üç kez kullanım mümkün hale gelmiştir.

Küçük ölçekli balıkçılığın desteklenmesine ilişkin Karar yayımlanmıştır.

- 6246 sayılı Cumhurbaşkanı Kararına göre deniz ve iç su balıkçı gemilerine, gemilerin boylarına göre artan tutarlarda gemi başı destek ödenmektedir. Ödenen destek tutarı 3.500 TL ile 6.000 TL arasında değişmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti ile Kamboçya Krallığı arasında **yatırımların karşılıklı teşviki ve korunmasına** yönelik Anlaşmanın yürürlük tarihi 10 Haziran 2022 olarak belirlenmiştir.

- 21 Ekim 2018 tarihinde İstanbul'da imzalanan Anlaşma 6292 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe girmiş oldu.
- Bu anlaşmalarla ilgili geniş bir bilgiyi konuyla ilgili uzmanlarımızca hazırlanan [Rehberde](#) bulabilirsiniz.

Tarımsal üretime dair **düşük faizli yatırım ve işletme kredi** kullandırılmasına ilişkin usul ve esaslarda güncelleme yapılmıştır.

- 2 Ocak 2020 tarih ve 2015 numaralı Cumhurbaşkanı Kararı ile tarımsal üretime dair düşük faizli yatırım ve işletme kredi kullandırılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmişti.
- Karar, T.C. Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatifleri tarafından 01/01/2020 – 31/12/2022 tarihleri arasında uygulanmak üzere yürürlüğe girmişti.
- Her üretim konusu için Karara ekli tabloda belirtilen standart indirim ve belirli şartları sağlayan üreticiler için ilave indirim oranları uygulanmaktadır. Örnek olarak genç

çiftçi/girişimciler (40 yaş ve altı) ve kadın çiftçi/girişimciler için ilave indirimler uygulanmaktadır.

- 21 Ekim 2022 tarih ve 6251 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla söz konusu kararda yer alan “Geleneksel (Yaygın) Bitkisel Üretim” için verilen desteklerde güncelleme yapılmıştır.

FİNANS & PARA

Muhasebat Genel Müdürlüğü kamuda harcamaların elektronik ortamda gerçekleştirilmesine yönelik 78 numaralı Genel Tebliğ yayımlamıştır.

- Tebliğe ulaşmak için [tıklayınız](#).

TCMB faiz oranlarında değişikliğe gitmiştir.

- Para Politikası Kurulu (Kurul), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 12’den yüzde 10,5’e indirilmesine karar vermiştir.
- Kurul, sürdürülebilir fiyat istikrarı ve finansal istikrarın güçlendirilmesi için atılan ve kararlılıkla uygulanan adımlar ile, küresel barış ortamının yeniden tesis edilmesiyle dezenflasyonist sürecin başlayacağını öngörmektedir.
  - Detaylı bilgiye ulaşmak için [tıklayınız](#).

TCMB, Menkul Kıymet Tesisi Hakkında Basın Duyurusu gerçekleştirmiştir.

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Türk lirası mevduatına yönelimi arttırmak ve güçlendirmek adına 2021 Aralık ayında “*liralaşma stratejisi*” kapsamında yabancı para mevduattan Türk lirası mevduata dönüşümü desteklemeye başlamıştır.
- Uygulamanın sonucu olarak, banka bilançolarındaki Türk lirası payı artarken, bankaların fonlama vadesi uzamış ve uygulama banka bilançolarını güçlendirerek finansal istikrarı desteklemiştir.
- Bu süre içerisinde bankalar, dönüşüm hedeflerini gerçekleştirmiş ve “liralaşma stratejisi” kapsamında başlatılan Türk lirası Cinsinden Menkul Kıymet Tesisi uygulamasına uyum göstermiştir. Menkul Kıymet Tesisi uygulamasında yapılan değişiklik ile menkul kıymet tesis oranı yüzde 5 olarak güncellenmiştir.
- Dönüşüm oranı yerine 2023 yılı başından itibaren Türk lirası mevduatın toplam mevduat içindeki payını esas alan hedeflere göre menkul kıymet tesisi uygulamasına geçilmektedir.
  - Duyurunun tamamına ulaşmak için [tıklayınız](#).

BDDK’nın 21/10/2022 tarih ve [10389 sayılı kurul kararı](#) ile finansal istikrarın güçlendirilmesine ve kaynakların daha verimli kullanılarak kredi sisteminin etkin bir şekilde çalışmasına yönelik adımlar kapsamında [şirketlerin](#) yeni nakdi ticari kredilere getirdiği sınırlama artırıldı.

Kurul kararına göre;

- 07/07/2022 tarihli ve 10265 sayılı Kurul Kararının 1 inci ve 7’nci maddeleri ile anılan kararın beyan ve taahhüt örneğinde belirtilen “**15 milyon TL**” ve “**yüzde 10**” sınırlarının söz konusu

karar kapsamındaki bankalar ile finansal kiralama, faktöring ve finansman kuruluşları tarafından, 01/11/2022 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere aksi yönde bir Kurul Kararı alıncaya kadar “10 milyon TL” ve “yüzde 5” olarak uygulanmasına,

- Kurul kararı çerçevesinde, 01/11/2022 tarihinden itibaren, 10265 sayılı Kararın beyan ve taahhüt örneğinde yer alan “30/06/2022” tarihinin “01/11/2022” olarak değiştirilmesine ve 01/11/2022 itibaren geçerli olacak şekilde müşterilerden yeni beyan ve taahhüt alınmasına,
- 01/10/2022 ile 31/10/2022 tarihleri arasında, 10265 sayılı kararın işbu karar öncesindeki hali ile uygulanmasına devam olunmasına ve yayımlandığı 21/10/2022 tarihinde yürürlüğe girmesine karar verilmiştir.

TİCARİ DÜZENLEMELER

Deniz Turizmi Yönetmeliğinde önemli değişiklikler yapılmıştır.

- Bu Yönetmelik deniz turizmi tesisleri ile deniz ve iç sularda çalışacak gezi, spor ve eğlence amaçlı Türk bayraklı ticari deniz araçlarına turizm yatırımı ve turizm işletmesi belgelerinin verilmesini, bu işletmelerin yönetim, personel ve işletme özellikleri ile uymak zorunda oldukları fiziki şartları, Türk ve yabancı bayraklı deniz araçlarının karasularımızdaki seyir esasları, Türkiye’de kalış süreleri ve kabotaj hakları ile deniz turizminin geliştirilmesi amacıyla alınacak diğer tedbirleri kapsar.
- Münhasıran yük ve yolcu taşımacılığı yapan deniz araçları bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.
- Yönetmelik ile 2, 4, 8 ve 10’uncu maddeler değiştirilmiş, üçüncü bölümün başlığı “deniz turizmi tesisleri turizm yatırımı ve işletmesi belgesi” olarak güncellenmiş, 10/A, 16/A ve 42/A maddesi eklenmiş, 13, 15 ve 16’ncı maddeler düzenlenmiş, 17, 19, 20, 28, 30, 33, 35, 36, 37, 39, 52 ve 57’nci maddeleri ile 58/2 fıkrası yürürlükten kaldırılmış, 18, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26’nci maddelerde değişiklikler yapılmış, altıncı bölümün başlığı “deniz turizmi araçlarının belgelendirilmesi” olarak değiştirilmiş, 27, 29, 31, 31/A, 32, 34, 38, 40, 41, 42, 46, 47, 48, 51, 53, 56, 59’uncu maddelerde bazı değişiklikler yapılmış ve Yönetmeliğe geçiş süreçlerini düzenleyen 4 tane geçici madde eklenmiştir. (Geçici Madde 5, Geçici Madde 6, Geçici Madde 7, Geçici Madde 8)
- Yönetmeliğe eklenen 42/A maddesine göre;
  - Boyları otuzdokuz metrenin üzerinde olan yabancı bayraklı ticari yatların Türk karasularında faaliyet göstermelerine ve seyrine, her yıl Kültür ve Turizm Bakanlığınca (Bakanlık) belirlenen sosyal ve teknik altyapı hizmetlerine **katkı payı alınması suretiyle**, aynı takvim yılını geçmeyecek şekilde geçici süreli olarak Bakanlıkça izin verilebilir.
  - Yolcu gemisi olarak tescil edilmiş, yat tipinde inşa edilmiş deniz araçları da bu kapsamda değerlendirilir. İzin süresi sonunda yeniden süre verilmeyen ve Türk karasularından ayrılmayan yatlar hakkında 27/10/1999 tarihli ve 4458 sayılı Gümrük Kanunu hükümleri uygulanır.
  - Bakanlıktan faaliyet izni talebinde bulunan yabancı işletmelerden istenilecek bilgi ve belgeler Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

BDDK tarafından kartlı sistem kuruluşları bakımından faaliyet izni alınımının teşvik edilmesi, ülkemizde faaliyet izni almak suretiyle faaliyette bulunan/bulunacak olan kartlı sistem kuruluşlarının yaygınlaştırılmasının sağlanması amacıyla “**Banka Kartları ve Kredi Kartları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı**” yayınlanmıştır.

Yönetmeliğin 21 inci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir;

- Kart çıkaran kuruluşlar, müşterilerine yurt içinde kullanılabilecekleri kartları, bu Yönetmeliğe göre Türkiye’de faaliyet izni almamış bir kartlı sistem kuruluşunun kart şemasına tek başına tanımlı olacak şekilde çıkaramaz. Türkiye’de üye işyeri anlaşması yapan kuruluş olarak faaliyet izni almış bir kuruluşun POS’u üzerinden işlem gerçekleştirilmesi kartın yurt içinde kullanılması olarak kabul edilir.
- Kart çıkaran kuruluşlar, kart başvurusu sırasında müşteriye kartın hangi kartlı sistem kuruluşunun kart şeması ile çıkarılacağına ilişkin tercih hakkı sunmakla, bu tercih hakkına uymakla ve müşteriye, kartın yurt içi ve yurt dışı kullanım durumları da dâhil olmak üzere, tüm kart şeması seçeneklerinin işlevleri, maliyetleri, müşteri hakları ve güvenlik özellikleri hakkında açık ve objektif bir şekilde bilgilendirmekle yükümlüdür.
- Yurt dışında yerleşik işyerleri tarafından Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik faaliyette bulunulması halinde, kart çıkaran kuruluşlar, yurt dışında yerleşik söz konusu işyerlerine tahsis edilmiş POS’lar üzerinden gelecek işlem onayı isteklerine, bu isteklerin yalnızca Türkiye’de üye işyeri anlaşması yapan kuruluş olarak faaliyet izni almış bir kuruluşun POS’u üzerinden gelmesi şartıyla onay verebilirler. Yurt dışında yerleşik işyerleri tarafından Türkiye’de işyeri açılması, Türkçe internet sitesi oluşturulması, sunulan mal ve hizmetlere ilişkin olarak doğrudan ve/veya Türkiye’de yerleşik kişi ya da kurumlar aracılığıyla tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinde bulunulması durumlarından herhangi birinin varlığı halinde faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğu kabul edilir. Kurul, faaliyetlerin Türkiye’de yerleşik kişilere yönelik olduğunun tespitine ilişkin ilave kriterler ile bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir.
- Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, üye işyerlerine kullanılabilecekleri POS’lar üzerinde Türkiye’de faaliyet izni almış tüm kartlı sistem kuruluşlarının kart şemalarının tanımlı olmasını sağlamakla; kabul edilen kart üzerinde birden fazla kartlı sistem kuruluşunun kart şemasının tanımlı olması ve bu kart şemalarının hepsinin POS üzerinde de tanımlı olması halinde, kart hamili aksini belirtmediği sürece otomatik olarak kart hamilinin tercih ettiği öncelikli kart şemasını kullanılmakla, kart hamilinin aksi yönde tercihte bulunması halinde ise kart hamilinin tercihinine uygun olarak kart üzerinde tanımlı olan diğer kart şemalarını kullanılmakla yükümlüdür.
- Bu Yönetmelik yayımı tarihinden itibaren üç ay sonra yürürlüğe girecektir.
- Yönetmelik Taslağı’na ulaşmak için [tıklayınız](#).

Bu bülten ile ilgili sorularınız için danışmanlarımızla iletişime geçebilirsiniz. Bir sonraki 15 günlük bültenimizde tekrar önemli konuları sizler için özetleyeceğiz.

Sevgi & Saygılarımızla,

Tax & International Advisory | Taxia & Taxademy